

BRASSÓI ÚJLAP

Szerkesztőség: Kolostor-utca 23 sz.
Telefon 110.

Társadalmi napilap.
Felölts szerkesztő: Kőlcze Károly dr.
Szerkesztő: Búszek Béla.

Előfizetési árak:
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Vidékre póstán küldve 1 K.
Egyes szám ára 2 fillér.

Távoli szemlélődés.

Brassó, 1912 jan. 4.

A fertőző mérgek az erkölcsi világban is éppen olyan láthatatlanul terjednek és rombolnak, mint az anyagiban. És az a szervezet, melyben a mérge-anyag már utat talált, még sokáig egészségesnek látszik. És mindaddig, míg nemcsak egészségesnek látszik, hanem egészségesnek is érzi magát, mindaddig hiába óvják a mérge anyagtól, hiába figyelmeztetik a szörnyű következményekre, sem jó szónak, sem bölcs oktatásnak nincs reá hatása. — Éppen így van a destruktív irányzatokkal a társadalom is. Mindaddig tagad és semmi intésre nem reagál, míg a kikerülhetetlen következmények kézzelfogható alakban meg nem jelennek előtte. Akkor aztán kezdődik a megdöbbenés, kezdődik az óbégatás, de akkor is nem az ok, hanem a szimptoma fölött. A megrémült felháborodás akkor sem a baj gyökerét kutatja, hanem a követ-

kezmény rut látványa előtt takarja el szeméit.

Napokon át voltunk tanui a tisztelt fővárosi sajtó erkölcsi felháborodásának afölött, hogy akadhat anya, aki revolvert ad a fia kezébe, hogy azzal agyonöltsse magát, hogy akadhat testvér, aki judás pénzért a saját testvérét árulja el. Egyhangú a felháborodás, hogy ilyen természetellenes szörnyek születettek, és tehát a hibát még ebben az esetben is a természetre tolják. Pedig hát tehet-e a természet arról, hogy ilyen erkölcsi szörnyetegekké formálódtak azok, akiket az Isten éppen olyan gondolkodó és érző lényeknek teremtett mint a többi száz és százmillió embert? Tehet a természet arról, hogy vallás- és vallás erkölcsi nevelés hiányában, a destruktív irányzatok emlegetésén, az istentagadó érzékiségnek kultuszában, a mindenható pénz bálványozásában, a minden jót és erkölcsi szépet tagadó, lábbal tipró, cinikus világnézet behatásai alatt, épeszű és normálisan konstruált emberekből ilyen istentől elrugaszkodott szörnyek

lettek.

A Kereskedelmi Banknál történt és világhírre emelkedett bankcsalás elkövetőiről van szó. A leggazdagabb pénzintézetnél hamis váltókkal, könnyedén kifizettek kétszáznyolcvanezer koronát. És csak hetek múlva, csak az első hamis váltó lejártakor derülhetett ki a csalás. És mikor a csalás kiderült, az első gyanu az volt, hogy a tettest, vagy legalább is a tettes cinkosát a bank alkalmazottai közt kell keresni. És honnan és miből lehetkezhetett ez a feltevés? Az persze nem volt természetellenes, hanem nagyon is természetes! Mert csak a bank alkalmazottai tudhatták, hogy a bankban divó könnyelmű kezelés mellett az ilyen csalást meglehetősen csinálni! És a kérdésnek ez oldala fölött az egész sajtó napirendre tért. Talán éppen azért, mert ez annyira —természetes.

A föltevés csakugyan bevált, s a gyanu pompásan igazolódott. Nem csak a tettes találtatott meg a bank alkalmazottai között, hanem a tettes mögött egy egész moralisanitiben

Hogyan terem a lóköttő.

A szopós gyermek is ismeri azt a közmondást Vasvármegyében, hogy a ki a Kuruc-dombon háromszor megfordul életében, az már szabadalmazott gazember. Azt a közmondást pedig nem ok nélkül találták ki. Lám Síró Benedek csak egyszer nézett a tájakra s mégis minden lelki erőssége dacára is közel járt már hozzá, hogy cégéres gazember váljék belőle.

Pedig hát ő nem látogatta Sopronnak híres kurucdombi lóvásárait lókupeci minőségben. Dehogyan. Csak amugy véletlen vetődött oda lóháton, mikor éppen a parasz- tok lófuttatása állott. Bolondjából fölcsapott „Betyár” lovával versenyzőnek s elvitte az

első ezerforintos díjat. Mikor leolvasták a markába a sok pénzt, hát maga se tehet róla, sírni kezdett örömeiben, úgy meg volt hatva. Utána meg össze-vissza ölelte. csókolt az ő kedves paripáját, Betyárt.

Az emberek pedig körülölgötték a derék állatot. Nézték a négy lábát, simogatták a fejét, bírálták a testét s a végén azt hozták ki: ilyen ló se terem több a vármegyében.

— Mi az ára? kérdezte végre egy szenvedélyes sportman.

— Nem eladó, vágott vissza büszkén Síró Benedek.

— Azt kérdeztem, mi az ára? kezdte újból a másik fölénye tudatában. Ötszáz forint, ezer pengő? Mondja hamar, szó nélkül kifizetem.

Síró Benedek fölé zümmögni kezdett arra a szóra, de megemberelte magát. Nem,

tiem adja, vagyont kínáljanak érte, azért se válik meg tőle. Hiszen az az egyetlen jószága a világon, mit még szeretni tud, mit még szeretnie szabad. Megkeményítette a szívét s visszautasított minden ajánlatot.

— De a csikója csak eladó? veselkedett a másik, miután látta, hogy Benedekkel a ló irányában semmire se megy.

— Hogy volna eladó, ha egyszer nincsen! felelt a paraszt fejét rázva.

— Ne mondja, hogy nincsen, — tör, ki a másik boszusan, — hiszen tudom hogy van.

— De ha egyszer mondom, hogy nincsen.

— De ha egyszer mondom, hogy van, szenvedélyeskedett a sport ember. Háromszáz forintot kínálok érte, ha mindnyárt félesztendősné volna is. No adja, vagy nem?

Könyvnyomdai és Könyvkötői

munkálatokat gyorsan és jutányos árak mellett készít

NÉVJEGYEK, GYÁSZJELENTÉSEK EGY ÓRA ALATT KÉSZÍTETNEK EL.

HENTSCHEL H. könyvnyomdaja
Kapu-utca 72.

leledző család, melynek valamennyi tagja tudott a csalásról. Moral insani-ti! Ez is modern világnézethez tartozó technikus terminus,

Hanem, ha arról van szó, hogy az ilyen természetlenségek megelőztesenek a vallásosság és a vallás-erkölcsi nevelés által: akkor bezzeg ugyanazok az ujságok, melyek nem győzik fékezni felháborodásukat a halálos ágyan is hazudni tudó bankcsaló cinizmusa, a fiának töltött pisztolyt nyújtó természetellenes anya szivtelensége, a testvéreét judáspénzert eláruló testvér aljassága fölött, akkor bezzeg ugyanazok az ujságok, páhoholyokból dirigált orkeszter gyanánt rögtön össze vannak szümmelve és körömszakadtig huzzák az ismert nótát a felekezeti oktatás, a vallás-erkölcsi nevelés, a Mária-kongregációk és — Barkóczy Sándor ellen.

Az ipartestületi ügy.

Brassó 1912, jan. 2.

Lapunk január hó 2-án megjelent számában leköszöltük a városi tanács véghatározatát, mellyel Krizsán Ferenc ipartestületi titkár felfüggesztését megsemmisítette s őt hivatalába visszahelyezte.

A Brassói ipartestület előjárósága a kapott véghatározat után ülést tartott melyen a következő határozatot hozta:

Az ipartestület előjárósága megállapítja, hogy Krizsán Ferenc ipartestületi titkár ellen felmerült szolgálai vétségek miatt elrendelt fegyelmi eljárás jogerős befejezéseig állásából való felfüggesztése, az ipartestület

— Hogyan adjam? töprengett Siró Benedek.

— Ne kérésse magát olyan sokat mondá, szinte szemrehányással a másik, nem zsidó kend.

— Abban hát igazsága van az urnák! hagyta rá Siró.

— No hát akkor adja, ugy-e? A negyedik százat is megfelezem, nem bánom. Elég lesz?

— Elég, persze hogy elég.

— Megvan az egység! Punktum, — lármázott a vevő örömmel. Előkapt a Siró Benedek tenyerét s olyat ütött bele, hogy ötven forintért se vállalná senki az ábrázatába. Holnapután ott leszek kendnél, magam vezetem el a csikót.

Siró Benedek szintén keserűen nézett maga elé s azt gondolta hozzá:

— Vezeti ám! Kutyát se vezet ki az istállóból, nem hogy csikót.

S lám a bolondja csak úgy gyümöszöli Benedek ur markába a sok bankót foglaló képében, hogy ugyan semmihogyan el ne szabaduljon az ép most láthatatlanba szerzett csikóhoz való jusa.

előjáróságának 1911 november hó 10-én tartott, a november hó 6-iki ülésén hozott vonatkozó határozat felülvizsgálata folytán hozott újabb és a korábbi határozat fenntartó elhatározásán alapszik, s ekként még abban az esetben is, ha a városi tanácsnak az ipartestület előjáróságának belügyei tekintetében beavatkozási joga volna, a tanácsnak 1914 — 911 sz. intézkedése ma már idejét multá, — s ezért Krizsán Ferenczet állásába vissza nem helyezi.

Magállapítja egyúttal, hogy a városi tanácsnak az ipartestület belügyeibe való beavatkozása nem jogos, — és az ipartestület autonóm jogai ellen irányul, amiért a városi tanácsot a tényállás közlése mellett 1914—911 sz. határozatának sürgős visszavonására kéri, azzal, hogy ellenesetben kénytelen az ipartestület belügyeibe való avatkozása miatt — passzsal fordulni a kereskedelmi miniszter urhoz.

Családi est a keresztyén szociálistáknál.

Ritka lelkesedés közben folyt le a keresztyén szociálistáknál első családi estélyük, amelyet tegnap este tartottak a Kolostor-utcai elemi iskola rajztermében. Az estélyen igazán szociális szellem nyilatkozott meg mert Brassó minden társadalmi osztálya volt majdnem képviselve. Volt ott tanár és kisiparos, tanító és munkás, kereskedő és hivatalnok, nők és férfiak. Mind egyesültek a keresztyén szocializmus ünneplésében,

A estélyt különben Földvári (Frühvirth) Mátyás beszédje nyitotta meg, melyben ecsetelte a általános alapelveket, amelyek a keresztyén szociálista párt programjában kidomborodnak. Három irányban halad a keresztyén szociális mozgalom: társadalmi, gazdasági, és politikai téren. A társadalmi mozgalom előfutárja a keresztyén szocializmus. És eszközeivel az egyesülettel terjeszti a keresztyén szocializmus eszméket és előkészíti a talajt fokozottabb munkára. A Gazdasági téren a szakszervezetekkel igyekszik gyakorlati keresztyén szocializmust tüzni, érdekekkel akarja a munkásokat az eszméhez kapcsolni. Kollektív munkaszervezésekkel kívánja a tühietlen munkabér és idő aránytalanságait, igazságtalanságait rendezni. A strájkkérdést pedig kétélű fegyvernek tartjuk, amelyhez azonban mi keresztyén szocialisták is nyulunk, de végső eszközként érdekeink megvédésére. Az osztályharcot, mint elvet nem ismerjük el. Ez szociális tünemény, amely csak van is nem mindig volt és lesz. Politikai téren pedig már is szebb eredményeket értünk el min a szociáldemokraták.

A nők helyzete terén pedig épp úgy mint a férfi munkásoknál, viszonyaiknál segítük és nőiességüket védjük. Általában a munkásokat és nőket gazdaságilag erősíteni, erkölcsileg pedig emelni a célunk. Végre felhívta a kerületi titkár a jelenlevő-

ket az eszmék terjesztésére. Tájékoztató beszédje hatással volt a közönségre, amely lelkes éljenzéssel honorálta a lelkes beszédet.

Majd Balázs Ferenc elnök szavalt a mély érzéssel és igazi lelkesedéssel saját költeményét, amely nem maradt hatástalan a közönségre.

Az estély végén László Imre káplán egyesületi alelnök beszélt a nőmozgalom terén kifejtendő munkáikodásunkról és felhívta a jelenlevők figyelmét az estélyekre, amelyeket minden szerdán este fogunk tartani szép program keretében. Utánna lelkes beszédben említette Balázs elnök a szociális iskolát, amelyet Frühvirth kerületi titkár szervezett és pénteken tartja első ülését. Tanulni nagy célunk. Kiképezni magunkat eszméinkben szükséges dolog.

A lelkes estély következtetni enged tevékeny munkára. Ha mindenki dolgozik és üti most a vasat, akkor eredményünk el nem maradhat.

Minden keresztyén kereskedő hirdessen a „Brassói Ujlap”-ban.

Hirek.

Brassó, 1912, jan. 3.

1912.

Midőn négy évvel ezelőtt megindítottuk lapunkat, a

„Brassói Ujlap”-ot célul tűzte ki, hogy:

„Zászló alá gyűljse, a keresztyén zászlója alá a gyermeket, ifjút és öreget, hajadont, nőt és férfit, szegényt és gazdagot, hogy hatalmas bátyát alakítva védje meg a keresztyénység szinte kétezer éves várát, melyet az erkölcstelenség és hitetlenség már évtizedek óta döngetett.”

S hogy e célunkat igazán önzetlenül, egyszerűen szolgáljuk, nyugodtan, felemelt fővel mondhatjuk.

Célunkat még nem értük el, azért tovább is közzentünk kell. E nemes cél elérése érdekében kérjük a közönséget, hogy az 1912. évben lapunkat úgy szellemi, mint anyagi támogatásban fokozottabb mértékben támogatni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:
1 óra 60 fillér
a budapesti „Ujlap”-pal 1 kor.
Vidékre postán küldve:

1 óra . . . . . 1 korona
a budapesti Ujlappal 1 K. 60 f.

Bírósági kinevezés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az igazságügyi miniszter előterjesztésére Csátó László

brassói kir. törvényszéki jegyzőt a fogarasi kir. járásbíróhoz albiróvá nevezte ki. Az új albiró egyik legkiválóbb tagja volt a brassói törvénytudóknak, ki hatalmas tudásával, nagy munkaszeretettel fogva már régen részvett a kiténtetésre s akinek távozása nemcsak a hivatalos körökre nézve jelent határozott veszteséget, hanem a brassói magyar társadalomra és Brassó igaz katholikuságára is. Vajha mielőbb visszatérne szülővárosába

Új évi üdvözetek megváltása címen Dr. Gyárfás Tihámér és Szélyes Dénes főgimnáziumi tanár urak 2—2 koronát adományoztak a Szent Antal Napközi Otthonnak. Fogadják adományukért a gondnokság hálás köszönését.

Szent Antal Otthon. A r. k. el. iskolával kapcsolatos Szent Antal Napközi Gyermekotthon növendékeit ma Binder Adolfné urnő látta el jó és izletes délebédellel. Fogadja e jótéteményéért a szegény, meleg délebédre szoruló növendékek nevében az otthon vezetőségének hálás köszönését. — További szives adományokat s főzési jelentkezéseket elfogad az Otthon gondnoksága, Kolostor-utca 29.

Temetés. Falkner Gáspár, ki f. hó 2-án oly hirtelen halálozott el, folyé hó 5-én d. u. 3 órakor helyezik örök nyugalomra a postaréti tom. kath. temető halottas házából.

Harangjainkra Hencs Istvánné halottai emlékére 3 koronát adományozott. Hála és köszönet.

Egészségügy. Az alispáni hivatalhoz érkezett jelentés szerint Pürkerec községben a hasihagymáz betegség fellépett.

Állategészségügy. Szászmagyaróson a sertésvész megszűnt.

A „Budapesti Közlöny” és a törvényhatóság. A m. kir. belügyminiszter elrendelte, hogy a „Budapesti Közlöny” f. évétől kezdve egy—egy példány a törvényhatóságoknak díjtalanul küldessék meg.

Statistika a szászokról A Nagyszébenben megjelent „Volks Kalender” adatokat közül az erdélyrészi szászokról. 1000 lélekre alig esik 28 születés. Kivándorolt 2800 s vissza csak 980 jött. Ebben az évben a számuk végeredményképen 62 lélekkel csökkent.

TANIT

egy magas műveltségű angol nő (London) nemcsak a saját anyanyelvét, hanem franciául, oroszul és spanyolul, továbbá még mandolin hangszert.
Cím: Grey E. Mary, Kolostor-utca 21. II. em. 2 lépcső.

*Közeze Károly
igazgató*

„KORONA” szálloda

— részvénytársaság Brassó. —

Első rangu szálloda.

100, a legmodernebb kényelemmel berendezett szoba és szalon. 250 vendég befogadására alkalmas. Villanyvilágítás. Lakosztályok fürdőszobával. Saját gőzmosóda. Központi szellőztető. Író és olvasó-szoba. Nagy fogadó-terem. Fürdőkamra. Zeneterem. Turista-megszálló. Sótétkamra fényképezés részére. Kiállító szoba. Kerti-erkély. Társaskocsi minden vonathoz. Automobilgarage. A legnagyobb zsillessel és kényelemmel berendezett kávéház. 100-féle bel- és külföldi lap és képes folyóirat. Nagy billiárd-szoba. Játsszószoza. Páholy. Elegáns étterem és szeparék. Finom porok és likőrök, valamint alkoholmentes italok. Elsőrendű bécsi és francia konyha, melynek látványosságzámba menő berendezése megtekintésre szivesen rendelkezésre áll. Erdélyi- és nemzetközi-étek Pilseni-, bajor és angol sörök.

Mäder János
igazgató

Dr. Hankó Domokosné ajánlja,
különbféle gyártmányú kiténő

Zongoráit

és

Pianinóit.

Kolostor-utca 28 sz. I. emelet.

Zongorákat és pianinókat

bérbe ad.

BARTHELMIE GYÖRGY

műszerész

Brassó, Kapu-utca 41. szám

(A Kapu- és Szentjános-utca sarkán)

Író- számoló-, diktáló-, varrógépek. Villany- és fizikai szerek, villa- zseblámpák, grammo-phonok, grammop- nemez- tűk, festék- szalagok, szénpa- és más- mindenféle hozzá- valók

különle- ességi üzlete.

Finom műszerészeti műhely.
Telefon 380. Telefon 380.

== Írógép-iskola. ==

Értesitem a n. é. közönséget,
hogy a

Pénzügyi-palotában levő

(Fellegvári oldal, a máv. fogyasztási szövetkezettel szemben)

mészárszékemben

naponta

**Friss, elsőrendű
marha és disznó húst**

merek ki, rendes napiárban.

A nem fogyasztási szövetkezeti tagok is beszerezhetik nálam a — hússzükségeiket. —

Szives pártfogást kérve vagyok
kiváló tisztelettel

KÁDÁR MIHÁLY
mészáros.

Pénzügyi-palota.

H i r d e t é s e k e t
k i a d ó h i v a t a l

E hó 15-én megkezdődött az olcsó elárusítás!
Hol?

Goldmann N. P. utóda cégnél,

Lensor 31-33 sz. a. (Cell palota)

Tisztelettel értesitem Brassó város és vidéke n. é. közönségét, hogy Goldmann N. P. cég jó hírnévnek örvendő kész férfi-, fiu-, és gyermekruha

üzletét előnyös árban megvettem és azt saját tulajdonomban tovább vezetem.

Raktáron csakis jó és elsőrendű anyagból készült árukat tartok, miről a n. é. közönség egyszeri bevásárlásnál is meggyőződést szerezhet.

Tulhalmozott áruaktáromat apa ztani kívánom és így elhatároztam, hogy az üzletem kirakatában is látható

férfi-, fiu-, és gyermekruhákat, továbbá felöltőket és gummiköppenyeket a lehető legolcsóbb árban fogom elárusítani.

Magamat és üzletemet a t. c. közönség jóindulatába ajánlva, maradtam

teljes tisztelettel
GOLDMANN N. P. utóda
SAMUEL LIPO

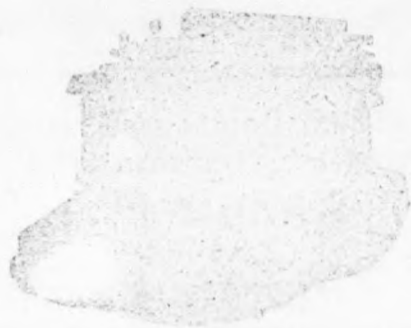
Kérem a cégemre Lensor 31-33 (Cell palota) jól vigyázni, mert a nagy elárusítás-kiz irólag a Cell palotában levő üzletben történik Szerződés szerűleg a magyar vasúti alkalmazottak egyedüli szállítója.

Schreiber Ed.

vegyes elemicikkel kereskedő
Brassó, Hirsch-er-u. 18 sz.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát, szalonnát, legizlésebb felvágottat, tormás virslit és mindenféle sajtot, turót és vaját.

Naponta postá és vasúti szétküldések.

A múlt a múlté,
a jelen és a jövő a
!!! Smith-Bros írógépe !!!

Kérjen prospektust
FARAGÓ TESTVÉREK
kizárólagos elárusítótól. Budapest, V Nádor-u. 17

„EVOE“

haj-

csodaszer

bebizonyíthatólag

hatásos!

kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer „Evoe“ erősíti és felfrissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy üveg ára, igen kiadós, 5 K. három üveg 12 K. „Evoe“ csoda-crém ránc, vimmerli, redő, bőrtalca ellen. Nagy tégely 4 K. Evoe keleti szépitő-szappan 1 K. Az „Evoe“ társaság főraktára:

Balog J. Wien II/623 Práterstrasse 57.

KAPHATOK

jutányos árak
és feltételek
— mellett —

részi elfizetésre is
elsőrangú gyarmányu mindenfajta varrógépek, kerékpárok, fa és vasbutorok, képek, tükrök, inga- és zsebórák, aranyemű, szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futó-szőnyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, kőműskelmék, kész férfi- és fiuruhák, esetleg mérték után is készítek. Nagy választék nemzetli zászlókban.

SZÖLLÖSY ZS.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvétetek.

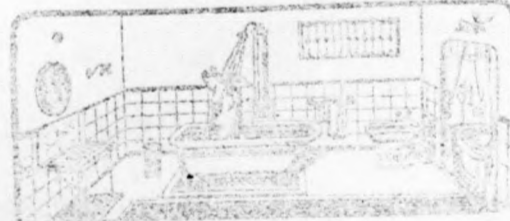
Egy jókarban levő
pedálos cimbalom
olcsón eladó.

Értekezni lehet Vár-utca 55. sz. a.

LEXEN EDE

Bádoggóság és szerelési vállalat. Brassó, Hosszu-utca 29.

elvéllal minden épület- és díszmű bádoggóság munkálatokat, valamint szelözte ök és villamos csengők szerelését.

Különlegességek: Csatornázás, gáz- és vízvezeték, valamint closet- és fürdőszoba berendezések.

Dusan felszerelt raktár mindennemű bádoggóságban, úgyszintén nagy választék fürdőkban — — — — — fürdőkályhák és closetekben. — — — — —

!! Locsolókat és carbidlámpákat előnyösebben sehol nem lehet vásárolni !!
Javításokat pontosan, mérsékelten árk mellett.

Schmitz József

Műkelme festő és vegyszertli ruha-tisztító intézet.
Közép-utca 12. Fióküzet: Kolostor-u. 25.
Fest és tisztít mindennemű férfi, női, gyermek, egyenruhákat napernyőket, csipkéket, függönyöket, stb. a legolcsóbb árak mellett.

! Fehérnemű mosás és fényvasalás !

„LOLA“

fésűk és fogkefék kaphatók gyógyszerárakban drogueriákban és minden jobb szaküzletekben.

Tarcsi Pál elvéllal mindennemű

BUTORCSOMAGOLÁST.

Tudakozódni lehet Kapu-utca 72 sz.